

Doplňujúci návrh

**poslancov NR SR Ondreja Dostála, Natálie Blahovej, Zuzany Zimenovej a Viery Dubačovej
k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.
171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č.
404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších
predpisov
(tlač 756)**

V čl. I sa na začiatok vkladajú nové body 1 až 7, ktoré znejú:

„1. § 42 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Osoba podľa odseku 1 a 2 nesmie byť umiestnená do uzavretých priestorov, ktoré nemajú primerané vybavenie, najmä nemajú priame osvetlenie, nemajú zariadenie na privolanie policajta a osoba v nich umiestnená nemá prístup k pitnej vode a k základným hygienickým potrebám (toaleta).“.

2. V § 45 ods. 2 sa na konci pripája táto veta: „Cela musí byť vybavená zariadením, ktoré umiestnenej osobe umožní privolať policajta.“.

3. Za § 49 sa vkladá § 49a, ktorý znie:

„§ 49a

(1) Ak sa na útvare Policajného zboru cela nenachádza alebo ak to jej kapacita neumožňuje, policajt môže vo výnimočných prípadoch a iba na nevyhnutne potrebný čas umiestniť osobu podľa § 42 do iného vhodného priestoru, ktorý má primerané vybavenie, má priame osvetlenie, má zariadenie na privolanie policajta, osoba v ňom umiestnená má prístup k pitnej vode a k základným hygienickým potrebám.

(2) Osoba umiestnená v priestore podľa odseku 1 má rovnaké práva ako osoba umiestnená v cele. Policajt je povinný viesť o umiestnení osoby v priestore podľa odseku 1 rovnakú dokumentáciu ako o umiestnení osoby v cele.“.

4. § 50 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) Policajt je oprávnený použiť donucovacie prostriedky iba na základe dôvodov a spôsobom ustanovených zákonom. Policajt nesmie použiť donucovacie prostriedky, ak dôvody ustanovené zákonom nenastali, alebo už pominuli.“.

5. Za § 52a sa vkladá § 52b, ktorý znie:

„§ 52b

Ak neexistujú dôvody na postup podľa § 52 ods. 1 alebo podľa § 52a ods. 1, policajt nesmie zaistenú, zadržanú, alebo predvedenú osobu pripútať k stene, k predmetom, spútať ju, akýmkoľvek spôsobom ju znehybniť alebo znehybňovať bez lekárskeho odporúčania, z ktorého je zrejmé, že takýto postup vyžaduje ochrana zdravia tejto osoby.“.

6. § 64 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Ak dôjde k zhoršeniu fyzického alebo psychického zdravia policajtom zaistenej, zadržanej alebo predvedenej osoby počas jej zaistenia, zadržania alebo predvedenia, policajt je povinný preukázať odborným lekársym vyjadrením príčinu zhoršenia jej zdravia.“.

7. Za § 69b sa vkladá § 69ba, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 69ba

Spracúvanie osobných údajov pri dočasnom obmedzení osobnej slobody zaistenej, zadržanej a predvedenej osoby

- (1) Policajný zbor je povinný
- a) zabezpečiť monitorovanie všetkých priestorov na útvare Policajného zboru, v ktorých sa vykonávajú úkony voči zaistenej, zadržanej a predvedenej osobe,
 - b) zabezpečiť prostredníctvom kamier vyhotovovanie audiovizuálnych záznamov zo všetkých úkonov voči zaistenej, zadržanej a predvedenej osobe na útvare Policajného zboru a ich uchovávanie.
- (2) V prípade sťažnosti na zaobchádzanie policajta so zaistenou, zadržanou alebo predvedenou osobou, je Policajný zbor povinný preukázať zákonnosť a primeranosť postupu policajta predložením audiovizuálneho záznamu podľa odseku 1.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Body 1 až 6 nadobúdajú účinnosť 25. mája 2018 a bod 7 nadobúda účinnosť 1. júla 2019.

Odôvodnenie - všeobecne: *Navrhuje sa doplniť do zákona o Policajnom zbore ustanovenia, ktoré odporúča Mimoriadna správa verejného ochrancu práv o skutočnostiach nasvedčujúcich závažnému porušeniu základných práv a slobôd postupom policajných orgánov z roku 2016. Cieľom je zabezpečiť, aby práva osôb, ktorých osobná sloboda bola dočasne obmedzená, boli rešpektované a chránené a aby Policajný zbor postupoval výlučne spôsobom, ktorý je upravený v zákone, nie mimo jeho rámec.*

Odôvodnenie k bodom 1 a 2: *Navrhuje sa stanoviť minimálne požiadavky na vybavenie ciel policajného zaistenia. Osobám umiestneným v celách musí byť zabezpečený prístup k pitnej vode a k toaletám a musia mať možnosť v prípade potreby privolať príslušníka Policajného zboru.*

Odôvodnenie k bodu 3: *Upravuje sa možnosť umiestňovania zadržaných, zaistených a predvedených osôb v iných priestoroch ako v celách. Verejná ochrankyňa práv v mimoriadnej správe odporúčala v zákone uviesť, že „policajtom sa v priestoroch policajnej budovy zakazuje obmedziť osobnú slobodu fyzickej osobe jej umiestnením do iných uzavretých priestorov, než sú na to určené cely policajného zaistenia“. Mimoriadna správa upozorňuje, že v súčasnosti sa tak deje. Takéto konanie však nemá žiadnu oporu v zákone.*

Praktickým problémom je, že dosiaľ nie všetky útvary Policajného zboru disponujú celami policajného zaistenia a aj v tých, ktoré nimi disponujú, môže v realite nastať situácia, že kapacita ciel je už zaplnená a nie je už možné do nich umiestniť ďalšie osoby. Pre takéto situácie sa navrhuje v zákone upraviť možnosť umiestňovania osôb do iných priestorov ako ciel. Malo by však ísť o výnimočné opatrenie, ktoré bude realizované len na nevyhnutne potrebnú dobu. A aj takéto priestory by mali rovnako ako cely spĺňať minimálne podmienky z hľadiska vybavenia, zabezpečenia realizácie základných hygienických potrieb a možnosti privolania príslušníka Policajného zboru, ako aj z hľadiska dokumentovania takéhoto postupu.

Odôvodnenie k bodu 4: *Základné ustanovenie o použití donucovacích prostriedkov policajtom sa navrhuje doplniť o jednoznačné ustanovenie, že donucovacie prostriedky možno použiť iba v čase, keď trvajú dôvody pre ich použitie. Nemožno ich teda použiť nielen v situácii, keď zákonom stanovené dôvody vôbec neexistujú, ale ani v situácii, ak dôvody pre ich použitie po istú dobu síce existovali, ale už pominuli.*

Toto doplnenie má za cieľ minimalizovať rozsah a trvanie zásahu do práv osôb, proti ktorým sú donucovacie prostriedky použité, na nevyhnutne potrebný čas. Vo vzťahu k používaniu pút, pripútavaniu osôb k predmetom, použitiu spútavacieho opasku, či spútavacích popruhov to znamená, že osoba, ktorá bola obmedzená na osobnej slobode, bude spútaná nevyhnutne potrebný čas, kým trvajú dôvody pre použitie týchto donucovacích prostriedkov, nie aj celé ďalšie hodiny, keď už dôvody pre spútanie neexistujú.

Odôvodnenie k bodu 5: *Navrhuje sa doplniť ustanovenie, ktoré upraví postup pri spútaní a znehybňovaní osôb z iných dôvodov, ako sú uvedené v § 52 a § 52a. Niekedy sa totiž použitie takýchto donucovacích prostriedkov odôvodňuje potrebou chrániť zdravie dotýčnej osoby. Verejná ochrankyňa práv v mimoriadnej správe odporúčala v zákone uviesť, že „policajtom sa zakazuje už uzavretú osobu pripútať k stene, k predmetom, spútať ju a akýmkoľvek spôsobom ju znehybniť alebo znehybňovať bez lekárskeho odporúčania, z ktorého je zrejmé, že takýto postup vyžaduje ochrana zdravia zaistenej, zadržanej, predvedenej osoby“.*

Vzhľadom na to, že v § 52 a § 52a sú uvedené podmienky pre spútanie a iné znehybňovanie osôb z dôvodov, ktoré priamo nesúvisia s možných ohrozením zdravia dotýčnej osoby, navrhuje sa, aby v prípade neexistencie týchto dôvodov bola potreba spútavania, či iného znehybňovania zaistenej, zadržanej, predvedenej osoby preukazovaná lekársym odporúčaním, že takýto postup vyžaduje ochrana zdravia takejto osoby.

Odôvodnenie k bodu 6: *Doplnenie nového ustanovenia je premietnutím odporúčania z mimoriadnej správy verejnej ochrankyne práv zapracovať do zákona, že „policajt je povinný v prípade, ak dôjde k zhoršeniu psychického, fyzického zdravia policajtom zaistenej, zadržanej, predvedenej osoby počas jej zaistenia, zadržania, predvedenia, preukázať odborným lekársym vyjadrením príčiny zhoršenia jej zdravia“.*

Odôvodnenie k bodu 7: *Navrhuje sa upraviť spracúvanie osobných údajov pri dočasnom obmedzení osobnej slobody zaistenej, zadržanej a predvedenej osoby. Verejná ochrankyňa práv odporúčala v správach, ktoré každoročne predkladala Národnej rade Slovenskej republiky, viaceré opatrenia týkajúce sa činnosti Policajného zboru. Jedným z nich je odporúčanie „zabezpečiť monitorovanie všetkých policajných priestorov, v ktorých sa vybavujú políciou predvedené a zadržané osoby prostredníctvom kamier a uchovávanie záznamov o zaobchádzaní s predvedenými osobami.“ (Opatrenie 1.3.5 Zabezpečenie základného práva osoby na nezávislé vyšetrenie policajných postupov, písm. b), Správa verejného ochrancu práv podľa § 23 ods. 1 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov za obdobie roka 2015, str. 78)*

Vychádzajúc z odporúčania verejnej ochrankyne práv sa navrhuje zaviesť povinnosť zabezpečiť monitorovanie tých priestorov na útvaroch Policajného zboru, v ktorých sa vykonávajú úkony voči osobám, ktorých osobná sloboda bola dočasne obmedzená, a to prostredníctvom vyhotovenia kamerového (audiovizuálneho) záznamu.

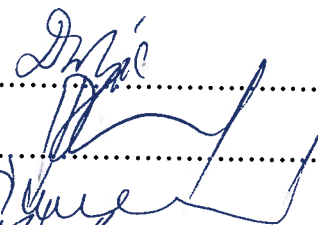
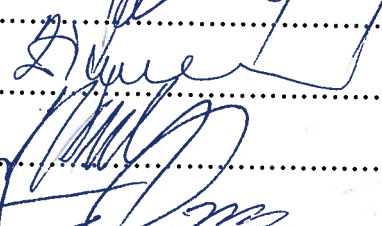
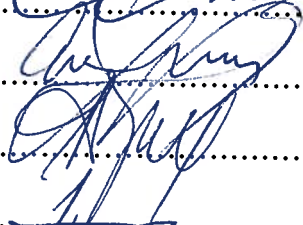
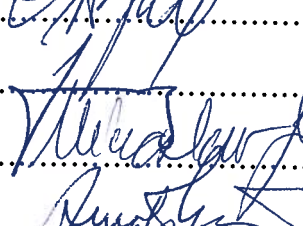
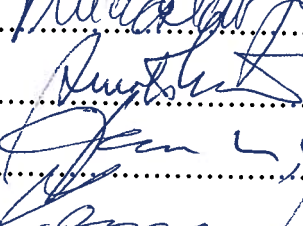
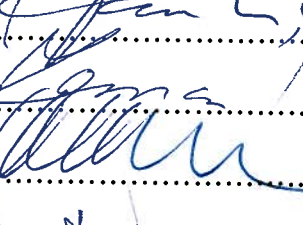
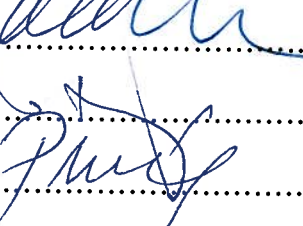
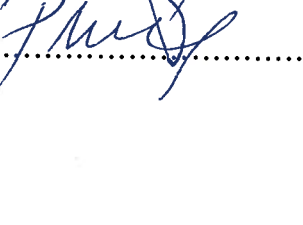
Takéto monitorovanie činnosti príslušníkov Policajného zboru by sa malo realizovať nielen pri ich zásahoch v externom prostredí mimo priestorov Policajného zboru, ale aj v týchto priestoroch. Tento postup posilní dodržiavanie zákonnosti v priestoroch Policajného zboru a umožní dodržiavanie zákonnosti účinnejšie kontrolovať. Bude chrániť dotknuté osoby pred nezákonným konaním zo strany príslušníkov Policajného zboru a zároveň bude chrániť príslušníkov Policajného zboru pred krivými a nepravdivými obvineniami z nezákonného konania zo strany osôb, ktorých osobná sloboda bola dočasne obmedzená.

Odôvodnenie k návrhu na posunutú účinnosť bodu 7: *Navrhuje sa odložená účinnosť ustanovenia týkajúceho monitorovania priestorov Policajného zboru. Keďže dosiaľ nie všetky útvary Policajného*

zboru disponujú potrebným technickým vybavením (kamery), v záujme potrebného dovybavenia všetkých útvarov a prípravy na zabezpečenie postupu podľa tohto ustanovenia sa navrhuje odložiť jeho účinnosť až na 1. júla 2019.

Meno a priezvisko

Podpis

1. ONDREJ DOSIAČ	
2. NATÁLIA BLANOVÁ	
3. ZIMENOVÁ ŽUZANA	
4. VIERA DUBAČOVÁ	
5. PETER OŠKŮZ	
6. JANKA CIGÁNIKOVÁ	
7. BEATRICA GRŠMČNO	
8. Eugen SURZEC	
9. MIROSLAV IVAN	
10. RENÁTA KAŠČÁKOVÁ	
11. MILAN LAURENČEK	
12. Anna Žemauová	
13. Alojz Batánek	
14. MELBAUR BRUNO	
15. Simona Petrík	